

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุจากวัดในพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลในปีพ.ศ. 2538 จำนวน 435 วัด มีพระภิกษุจำนวน 21,706 รูป ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,578 รูป ในช่วงเดือนตุลาคม ถึงธันวาคม 2539

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของพระภิกษุจากวัดในพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร
- ส่วนที่ 2 ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ
- ส่วนที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและประสบการณ์การบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของพระภิกษุจากวัดในพุทธศาสนาในกรุงเทพมหานคร

1.1 ประชากรตัวอย่าง

ประชากรตัวอย่าง คือ พระภิกษุจากวัดในกรุงเทพมหานครโดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแบ่งพื้นที่ตามการแบ่งของสำนักผังเมือง เป็น 3 เขต คือ กรุงเทพมหานครชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอก รวมสุ่มวัดจำนวน 60 แห่ง มีพระภิกษุตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 2,138 รูป

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่แจกและตอบกลับ จำแนกตามเขต

เขต	แบบสอบถาม		
	แจก	ตอบกลับ	สมบูรณ์
	จำนวน	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
กรุงเทพชั้นใน	952	786 (82.3)	766 (97.5)
กรุงเทพชั้นกลาง	893	607 (68.2)	588 (96.9)
กรุงเทพชั้นนอก	293	234 (80.2)	224 (95.7)
รวม	2,138	1,627 (76.1)	1,578 (97.0)

จากตารางที่ 4.1 แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 2,138 ชุด ได้รับความร่วมมือในการตอบกลับแบบสอบถามจำนวน 1,627 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.1 โดยเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 1,578 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.0

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของพระภิกษุตัวอย่างจำแนกตามนิกายและจำนวนวัด

นิกาย	จำนวน	
	วัด (%)	พระภิกษุ (%)
มหานิกาย	49 (81.7)	1,351 (85.6)
ธรรมยุต	9 (15.0)	219 (13.9)
อื่นๆ อนัมนิกาย	2 (3.3)	8 (0.6)
รวม	60 (100.0)	1,578 (100.0)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พระภิกษุผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 80 เป็นพระภิกษุจากมหานิกายซึ่งเป็นนิกายที่มีจำนวนพระภิกษุมากที่สุดในประเทศไทย

1.2 คุณลักษณะทั่วไปของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของพระภิกษุตัวอย่าง จำแนกได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการบวชของพระภิกษุตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ในการบวช	จำนวน	ร้อยละ
1. ศึกษาพระธรรมวินัย	771	49.0
2. ตอบแทนพระคุณของพ่อแม่	690	43.7
3. สืบทอดพระศาสนา	482	30.5
4. ปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอน	328	20.8
5. ปฏิบัติตามประเพณี	270	17.2
6. ยกฐานะทางจิตวิญญาณให้สูงขึ้น โดยการปฏิบัติอย่างเข้มงวด	209	13.2
7. บรรลุมรรคผลนิพพาน	90	5.7
8. สะเดาะเคราะห์หรือแก้บน	37	2.3
9. อื่นๆ (ศึกษาเล่าเรียน, ศรัทธา ฯ)	84	5.3

จากตารางที่ 4.3 แสดงวัตถุประสงค์ในการบวชที่สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่าวัตถุประสงค์ในการบวชของพระภิกษุคือเพื่อศึกษาพระธรรมวินัยมากที่สุด (ร้อยละ 49.0) รองลงมาได้แก่บวชเพื่อตอบแทนพระคุณพ่อแม่ (ร้อยละ 43.7) และสืบทอดพระศาสนา (ร้อยละ 30.5) ตามลำดับ โดยการบวชเพื่อสะเดาะเคราะห์หรือแก้บน เป็นวัตถุประสงค์ในการบวชที่น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.3

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มอายุ (ปี) (n=1,526)		
20-24	503	33.0
25-29	356	23.3
30-39	312	19.8
40-49	145	9.5
50-59	93	6.1
60 ปีขึ้นไป	117	7.7
$\bar{X} \pm S.D. = 32.9 \pm 13.6$; Range =20 - 90 Median = 28		
น้ำหนัก (กิโลกรัม) (n=1,471)		
< 45	38	2.5
45-54	529	36.0
55-64	543	37.0
65-74	251	17.1
> 75	110	7.4
$\bar{X} \pm S.D. = 58.8 \pm 12.2$; Range =30 -167 Median = 57		
โรคประจำตัว(n=1,563)		
ไม่มี	1,381	88.4
มี	182	11.6
ระบบทางเดินหายใจ		26.4
ระบบทางเดินอาหาร		25.2
ระบบหัวใจและหลอดเลือด		11.5
ปวดศีรษะ		9.3
ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ		8.2
เบาหวาน		6.5
อื่นๆ ลมชัก, ผื่นหนัง ฟัน ๕		10.9

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทพระภิกษุ (n=1,467)		
พระภิกษุบวชใหม่	285	19.4
ระยะเวลาที่บวช (เดือน)		84.9
1-6		
7-11		15.1
พระภิกษุ	1,182	80.6
ระยะเวลาที่บวช (พรรษา)		
1		12.2
2		10.4
3		9.8
4		9.1
5		6.8
6-10		24.6
11-15		10.0
16-20		5.5
21 พรรษาขึ้นไป		11.7
$\bar{X} \pm S.D. = 9.48 \pm 0.30$; Range =1-60 ; Median = 6		
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
วุฒิสามัญ (n=1,566)	18	1.1
ไม่ได้เรียนหนังสือ		
ประถมศึกษา	446	28.5
มัธยมศึกษา	626	40.0
อาชีวศึกษา/ อนุปริญญา	189	18.3
ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	287	18.3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุ		จำนวน	ร้อยละ
วุฒิทางปริยัติธรรม - แผนกธรรม (n=1,567)			
	ยังไม่ได้ศึกษา	228	14.6
	นักธรรมตรี	339	21.5
	นักธรรมโท	108	6.9
	นักธรรมเอก	892	57.0
-แผนกบาลี (n=1,494)			
	ยังไม่ได้ศึกษา	797	53.3
	เปรียญธรรม 1-3 ประโยค	195	13.1
	เปรียญธรรม 4-6 ประโยค	330	22.1
	เปรียญธรรม 7-9 ประโยค	172	11.5
สมณศักดิ์ (n=1,577)			
	ไม่มี	931	59.0
	มี	646	41.0
ระบุ	เกี่ยวกับความรู้ปริยัติธรรม		87.0
	พระครูสัญญาบัตร		9.8
	พระราชาคณะ		2.6
	ไม่ระบุ		0.6
สังฆาธิการ (n=1,574)			
	ไม่มี	1,495	95.0
	มี	79	5.0
ระบุ	ระดับวัด		83.5
	ระดับแขวง		3.8
	ระดับเขต		1.3
	ระดับภาค		5.1
	ไม่ระบุ		6.3

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุ	จำนวน	ร้อยละ
เขตพื้นที่		
กรุงเทพมหานคร	766	48.5
กรุงเทพมหานครกลาง	588	37.3
กรุงเทพมหานครนอก	224	14.2
การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต (n=1,315)		
ไม่จัด	1,072	81.5
จัด	243	18.5
การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต (n=695)		
เข้าร่วม	427	61.4
ไม่เข้าร่วม	268	38.6
สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของเจ้าอาวาส (n=1,528)		
สนับสนุน	704	46.1
ไม่สนับสนุน	58	3.8
ไม่ทราบ	766	50.1

จากตารางที่ 4.4 แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างพบว่า อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 20-2 ปี (ร้อยละ) มีน้ำหนักเฉลี่ย 58.8 กิโลกรัม โดยส่วนใหญ่เป็นพระภิกษุที่มีอายุบวชนับได้เป็นพรรษา (ร้อยละ 80.6) และไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 88.4)

สำหรับด้านวุฒิการศึกษาสูงสุดที่ได้รับนั้น สายสามัญจบระดับมัธยมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 40.0) ส่วนสายปริยัติธรรมแผนกธรรม ประมาณครึ่งหนึ่งจบนักธรรมเอก (ร้อยละ 57.0) และแผนกบาลี ประมาณครึ่งหนึ่ง ยังไม่ได้ศึกษา (ร้อยละ 53.3) โดยในกลุ่มของพระภิกษุที่ศึกษาแผนกบาลีแล้ว ได้รับเปรียญธรรมระดับ 4-6 ประโยค มากที่สุด (ร้อยละ 22.1) รองลงมาเป็นระดับเปรียญ 1-3 และ 4-6 ประโยค ตามลำดับ

สมณศักดิ์ พระภิกษุกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีสมณศักดิ์ (ร้อยละ 59.0) โดยพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์จะเป็นสมณศักดิ์จากการศึกษาปริยัติธรรมแผนกบาลี (เปรียญธรรม 3 ประโยคขึ้นไป) มากที่สุด (ร้อยละ 87.0)

สังฆาธิการ หรือตำแหน่งในการปกครองสงฆ์ มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 5.0) โดยตำแหน่งการปกครองที่มีมากที่สุดอยู่ในระดับการปกครองภายในวัดคือเจ้าอาวาส, รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส

จำนวนพระภิกษุแยกตามเขตพื้นที่ พบว่าเป็นพระภิกษุในกรุงเทพฯ ชั้นในประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 48.5) รองลงมาเป็นชั้นกลางและชั้นนอก (ร้อยละ 37.3 และ 14.2 ตามลำดับ)

การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในวัด มีเพียงส่วนน้อย (ร้อยละ 10.0) ที่มีการจัดกิจกรรม โดยเมื่อสอบถามถึงการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว พระภิกษุกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งตอบว่าเข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 61.4)

สำหรับการสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของเจ้าอาวาส ครึ่งหนึ่งตอบว่าไม่ทราบ (ร้อยละ 50.1) รองลงมาตอบว่า สนับสนุนกิจกรรมฯ (ร้อยละ 46.1)

ส่วนที่ 2 ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต

2.1 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของประชากร

จากผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ เรื่องโลหิตและการบริจาคโลหิตจำนวน 11 ข้อของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามถูกต้องจำแนกตามพฤติกรรมการบริจาคโลหิต

ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต	พระภิกษุ จำนวน	ตอบถูกต้อง จำนวน	ตอบถูกต้อง ร้อยละ	ตอบถูกต้องจำแนก ตามพฤติกรรมบริจาค	
				เคย	ไม่เคย
				ร้อยละ	ร้อยละ
1.ระยะห่างในการบริจาคโลหิต	1,564	919	58.8	82.2	40.4
2.สถานที่รับบริจาคโลหิต	1,527	888	58.2	68.8	46.6
3.ปริมาณโลหิตที่บริจาคในแต่ละครั้ง	1,494	857	57.4	78.4	36.8
4.อายุที่สามารถบริจาคโลหิตได้	1,562	727	46.5	56.8	38.5
5.หมู่โลหิตคนไทยที่พบน้อยและหายาก	1,561	677	43.4	53.5	35.5
6.น้ำหนักที่สามารถบริจาคโลหิตได้	1,564	627	40.1	52.9	30.2
7.บุคคลที่ห้ามบริจาคโลหิต	1,575	550	34.9	44.1	27.6
8.บุคคลที่ไม่ควรบริจาคโลหิต	1,572	393	25.0	32.6	18.9
9.ระยะเวลาที่ร่างกายสร้างโลหิตทดแทน	1,548	271	17.5	21.6	14.2
10.ปริมาณโลหิตในร่างกาย	1,544	250	16.2	20.2	13.1
11.การผลิตสารละลายอื่นทดแทน	1,520	181	11.9	14.5	9.8

จากตารางที่ 4.5 ในเรื่องของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิตพบว่า เรื่องที่พระภิกษุตอบถูกมากกว่าครั้งหนึ่งมี 3 ข้อ คือ ข้อ 1 การบริจาคโลหิตแต่ละครั้งต้องห่างกันอย่างน้อย 3 เดือน (ร้อยละ 58.8), ข้อ 2 สถานที่ที่สามารถบริจาคโลหิตได้ ได้แก่ ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ, หน่วยรรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่ และโรงพยาบาลของรัฐ (ร้อยละ 57.2) และ ข้อ 3 ปริมาณโลหิตที่สามารถบริจาคได้ในแต่ละครั้งคือ 300-450 cc. (ร้อยละ 57.4)

และเรื่องที่พระภิกษุมีความรู้เกี่ยวกับโลหิตที่น้อยที่สุดมี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9 ระยะเวลาที่ร่างกายสามารถสร้างโลหิตทดแทนได้คือภายใน 1 สัปดาห์ (ร้อยละ 17.5), ข้อ 10 ปริมาณโลหิตไหลเวียนในร่างกายประมาณ 4-5 ลิตร (ร้อยละ 16.6) และข้อ 11 ปัจจุบันยังไม่สามารถผลิตสารทดแทนโลหิตได้อย่างสมบูรณ์ (ร้อยละ 11.9)

เมื่อพิจารณาร้อยละของความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกาบริจาคโลหิต พบว่าพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิตสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากกว่าพระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิตทุกข้อ

ตารางที่ 4.6 แสดงความแตกต่างของคะแนนความรู้เฉลี่ยเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเฉลี่ยของพระภิกษุตามเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครชั้นใน ชั้นกลางและชั้นนอก

เขตพื้นที่	คะแนนเฉลี่ย			
	n	$\bar{X} \pm S.D.$	F ratio	P - value
เขตชั้นใน	766	4.1 ± 2.4	19.44	0.001*
เขตชั้นกลาง	588	4.3 ± 2.5		
เขตชั้นนอก	224	3.1 ± 2.5		

$\bar{X} \pm S.D. = 6.46 \pm 0.5$; Range = 0-10 Median = 4

* มีนัยสำคัญที่ $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.6 พบว่าพระภิกษุในเขตพื้นที่ชั้นกลาง, ชั้นใน และชั้นนอกมีคะแนนความรู้เฉลี่ยเท่ากับ 4.3, 4.1 และ 3.1 ตามลำดับ เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความรู้กับเขตพื้นที่ พบว่ามีคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

2.2 ทศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของประชากร

จากผลการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับทศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามเชิงบวก 7 ข้อ เป็นคำถามเชิงลบ 3 ข้อ ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงร้อยละของทศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ทศนคติ/ความคิดเห็น	พระภิกษุ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
คำถามเชิงบวก				
1. การบริจาคโลหิตถือว่าเป็นการให้ทานอย่างหนึ่ง	1,565	92.5	2.3	5.2
2. ทุกคนควรชวนญาติมิตรบริจาคโลหิต	1,554	79.6	6.9	13.5
3. การบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ	1,566	76.4	7.8	15.8
4. ก้าวเจ็บเพียงนิด พลาดช่วยชีวิตผู้ป่วย	1,547	75.8	13.4	10.8
5. หากสงสัยว่าติดเชื้อเอดส์ไม่ควรบริจาคโลหิต	1,562	72.0	14.5	13.5
6. โโลหิตของพระคุณเจ้าปลอดภัยพอที่จะบริจาค	1,546	66.7	5.9	27.4
7. การบริจาคโลหิตทำให้สุขภาพดี	1,559	65.2	9.3	29.5
คำถามเชิงลบ				
8. โโลหิตซื้อขายกันได้	1,546	24.8	48.8	26.4
9. การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์	1,539	19.2	40.2	40.6
10. การบริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้งมากเกินไป	1,539	22.1	38.9	39.0

จากตารางที่ 4.7 ในเรื่องของทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างพบว่าพระภิกษุส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับทัศนคติเชิงบวก 6 ข้อ โดยมี ข้อ 1 การบริจาคโลหิตถือว่าเป็นการให้ทานอย่างหนึ่ง (ร้อยละ 92.5), ข้อ 2 ทุกคนควรชวนญาติมิตรบริจาคโลหิต (ร้อยละ 79.6), ข้อ 3 การบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ทุกคนควรกระทำ (ร้อยละ 76.4), ข้อ 4 กลัวเจ็บเพียงนิดพลาดช่วยชีวิตผู้ป่วย (ร้อยละ 75.8), ข้อ 5 หากสงสัยว่าติดเชื้อเอชไอวีไม่ควรบริจาคโลหิต (ร้อยละ 72.0), ข้อ 6 โลหิตของพระคุณเจ้าปลอดภัยพอที่จะบริจาค (ร้อยละ 66.7) และ ข้อ 7 การบริจาคโลหิตทำให้สุขภาพดี (ร้อยละ 65.2)

ส่วนทัศนคติในเชิงลบ พบว่า พระภิกษุไม่เห็นด้วยกับ คำถามข้อ 8 โลหิตซื้อขายกันได้ (ร้อยละ 48.8), ข้อ 9 การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอชไอวี (ร้อยละ 40.2) และข้อ 10 การบริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้งมากเกินไป (ร้อยละ 38.9)

ตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตเปรียบเทียบระหว่างพระภิกษุ
ที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ทัศนคติ/ ความคิดเห็น	พระภิกษุ	เคยบริจาค			ไม่เคยบริจาค		
		เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	เห็น ด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ
คำถามเชิงบวก							
1. การบริจาคโลหิตเป็น การให้ทานอย่างหนึ่ง	1,565	96.8	0.7	2.5	89.2	3.5	7.3
2. ทุกคนควรชวนญาติ มิตรมาบริจาคโลหิต	1,554	87.5	5.0	7.5	73.5	8.3	18.2
3. การบริจาคโลหิตเป็น สิ่งที่ทุกคนควรกระทำ	1,196	77.3	11.4	11.3	75.6	5.0	19.4
4. ก้าวเจ็บเพียงนิด พลาดช่วยชีวิตผู้ป่วย	1,547	79.9	12.8	7.3	72.7	13.9	13.4
5. หากสงสัยว่าติดเชื้อ เอดส์ไม่ควรบริจาค โลหิต	1,562	72.2	18.2	9.6	71.9	11.6	16.5
6. โโลหิตของพระคุณเจ้า ปลอดภัยพอจะบริจาค	1,546	80.7	2.2	17.1	55.8	8.8	35.4
7. การบริจาคโลหิตทำให้ สุขภาพดี	1,559	74.3	3.2	22.5	58.1	7.0	34.9
คำถามเชิงลบ							
8. โโลหิตซื้อขายกันได้	1,546	27.4	51.3	21.3	22.7	46.8	30.5
9. การบริจาคโลหิตมีส่วน ทำให้ติดเชื้อเอดส์	1,539	12.9	48.6	38.5	24.1	33.7	42.2
10. การบริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้งมากเกินไป	1,539	21.9	51.0	27.1	22.3	29.4	48.3

จากตารางที่ 4.8 พบว่า พระภิกษุที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิตส่วนใหญ่เห็นด้วยกับทัศนคติเชิงบวก โดยพบว่าทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตว่าเป็นการให้ทานอย่างหนึ่งสูงที่สุด (ร้อยละ 96.8 และ 89.2 ตามลำดับ)

ส่วนทัศนคติเชิงลบพบว่า พระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิตตอบว่าไม่เห็นด้วยมากที่สุด กับคำถามข้อ 8 โโลหิตซื้อขายกันได้ (ร้อยละ 51.3), ข้อ 9 การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติดเชื้อเอดส์ (ร้อยละ 48.6) และข้อ 10 การบริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้ง มากเกินไป (ร้อยละ 51.0) ส่วนพระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิตพบว่า ข้อ 8 ไม่เห็นด้วยมากที่สุด (ร้อยละ 46.8) ข้อ 9 และข้อ 10 ตอบว่าไม่แน่ใจ มากที่สุด (ร้อยละ 42.2 และ 48.3) รองลงมา ไม่เห็นด้วย (ร้อยละ 33.7 และ 29.4)

เมื่อนำทัศนคติมาจำแนกคะแนนตาม Likert's scale รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก		คำถามเชิงลบ	
เห็นด้วย	ให้คะแนน = 3	เห็นด้วย	ให้คะแนน = 1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน = 2	ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน = 2
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน = 1	ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน = 3

นำคะแนนทัศนคติแบ่งเป็นระดับ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย แล้วจำแนกเป็นทัศนคติระดับต่ำ คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49, ทัศนคติระดับปานกลางคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 และทัศนคติระดับสูง คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.00 โดยระดับทัศนคติของพระภิกษุตัวอย่างในเรื่องการบริจาคโลหิตพบว่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติระดับสูง ร้อยละ 60.6 รองลงมาได้แก่ทัศนคติระดับปานกลางและระดับต่ำ ร้อยละ 32.5 และ 0.1 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่โดยแบ่งเป็นกรุงเทพฯ ชั้นใน ชั้นกลางและชั้นนอกพบว่า ระดับทัศนคติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงความแตกต่างของระดับทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุตามเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครชั้นใน ชั้นกลางและชั้นนอก

ระดับทัศนคติ	พื้นที่กรุงเทพมหานคร			รวม	X ² df P-value
	ชั้นใน n=732 จำนวน (ร้อยละ)	ชั้นกลาง n=558 จำนวน (ร้อยละ)	ชั้นนอก n=197 จำนวน (ร้อยละ)		
ระดับต่ำถึงปานกลาง (1.00-2.49)	286 (39.2)	168 (30.1)	75(38.1)	529 (35.6)	12.0150
ระดับสูง (2.50-3.00)	445 (60.8)	390(69.9)	122(61.9)	957 (64.4)	2 0.0024*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

2.3 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของประชากร

จากผลการตอบแบบสอบถามของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตจำแนกตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมกรรมการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ (n=1,578)		
เคยบริจาค	686	43.5
ไม่เคยบริจาค	892	56.5
ทราบหมู่โลหิตของตนเอง (n=1,572)		
ไม่ทราบ	744	47.3
ทราบ	828	52.7
ระบุ หมู่ O		39.1
หมู่ B		27.9
หมู่ A		20.2
หมู่ AB		9.4
ไม่สามารถระบุหมู่		3.4
พฤติกรรมกรรมการบริจาคโลหิตของพระภิกษุสหธรรมิก (n=1,345)		
มีภิกษุสหธรรมิกบริจาค	985	73.2
ไม่มีภิกษุสหธรรมิกบริจาค	35	2.6
ไม่ทราบ	325	24.2
ลักษณะการบริจาคโลหิตของพระภิกษุสหธรรมิก (n=985)		
บริจาคเป็นประจำทุกปี	483	49.0
ไม่ได้บริจาคประจำ	205	30.2
ไม่ทราบ	297	20.8

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
ที่ทำการศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (n=1,375)	810	58.9
ทราบที่ตั้งศูนย์	810	58.9
ไม่ทราบ	565	41.1
การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต (n= 1,385)		
ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร	325	23.5
เคยได้รับ	1,060	76.5
จาก โทรทัศน์		68.3
วิทยุ		45.5
เอกสารแผ่นพับ		31.7
ป้ายโฆษณา		31.0
หนังสือพิมพ์		29.0
โปสเตอร์		26.7
วารสาร, นิตยสาร		18.0
ไปรษณียบัตร		12.6
อื่นๆ		5.5
เคยถูกชักชวนให้บริจาคโลหิต (n=1,377)		
ไม่เคยถูกชักชวน	435	31.6
เคยถูกชักชวน	942	68.4
ระบุ เพื่อน, ภิกษุสหธรรมิก		77.2
บุคลากรสาธารณสุข		20.8
เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ		14.2
เจ้าอาวาส		11.5
ญาติ		9.4
ผู้ประสานงานในวัด		8.4
อื่นๆ		3.9

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
เคยชักชวนบุคคลอื่นบริจาคโลหิต (n=1,388)		
ไม่เคยชักชวน	476	34.3
เคย โดยใช้เหตุผล	912	65.7
เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์		68.5
ทำบุญได้กุศลผลบุญ		67.9
ได้ตรวจเลือดตรวจสุขภาพของตนเอง		44.3
เนื่องในวันสำคัญ		20.2
บริจาคโลหิตให้ญาติมิตร		11.3
บริจาคโลหิตให้ตนเอง		7.3
มีสิทธิพิเศษ เช่น ลดค่ารักษา		5.2
ได้รับยกย่อง มีเกียรติ เช่น ได้รับเข็ม เหรียญ		5.2
อื่นๆ		4.1

จากตารางที่ 4.10 สอบถามเรื่องประสบการณ์เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างพบว่าพระภิกษุที่ตอบแบบสอบถามเรื่องการรับรู้หมู่โลหิตของตนเองพบว่าประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 52.7) รู้จักหมู่โลหิตของตนเองโดยสามารถระบุหมู่โลหิตได้

สำหรับข้อมูลในส่วนของภิกษุสหธรรมิกที่บริจาคโลหิต พบว่า ส่วนมาก (ร้อยละ 73.2) มีภิกษุสหธรรมิกบริจาคโลหิต โดยในจำนวนภิกษุสหธรรมิกที่บริจาคโลหิตเหล่านี้ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 49) บริจาคโลหิตเป็นประจำทุกปี

ที่ตั้งของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติพบว่า พระภิกษุร้อยละ 58.9 ทราบที่ตั้งของศูนย์ฯ การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตพบว่าส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 76.5) โดยได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 68.3) รองลงมาได้แก่วิดีโอ (ร้อยละ 45.5)

การถูกชักชวนให้บริจาคโลหิตพบว่าเคยได้รับการชักชวนร้อยละ 68.4 โดยผู้ที่ชักชวนมากที่สุดคือ ภิกษุสหธรรมิกด้วยกัน และในการชักชวนผู้อื่นให้บริจาคโลหิตนั้นพบว่า เคยชักชวนผู้อื่นให้บริจาคโลหิตมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 65.7) โดยใช้เหตุผลในการชักชวนว่าเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมากที่สุด (ร้อยละ 68.5) รองลงมาเป็นเรื่องของการทำบุญได้บุญได้กุศล (ร้อยละ 67.9)

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งจูงใจ สิ่งตอบแทน หรือของสมนาคุณแก่ผู้บริจาคโลหิต

ความคิดเห็น	จำนวน (n=1,172)	ร้อยละ
ไม่ควรมี	611	52.1
เพราะ -เป็นการบริจาค สัมครใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน		53.7
-ทำบุญกุศล ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์		47.3
ควรมี	561	47.9
เพราะ -เพื่อเป็นกำลังใจ ภาคภูมิใจ เกิดแรงจูงใจ		53.5
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งตอบแทน/ของสมนาคุณ		
-เหรียญ เข็ม เกียรติบัตร		12.8
-เอกสารความรู้เกี่ยวกับการบริจาค,การดูแลสุขภาพ		8.1
-ของที่ระลึกเล็กน้อย เช่นของชำร่วย ปากกา		7.5
-บริการที่ดี/ กำลังใจ		7.0
-อะไรก็ได้ ไม่ระบุ		11.1

จากตารางที่ 4.11 เรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งของตอบแทนการบริจาคโลหิต ประมาณครึ่งหนึ่งเห็นว่าไม่ควรมีสิ่งตอบแทนหรือของสมนาคุณ (ร้อยละ52.1) โดยให้เหตุผลว่าเป็นการบริจาค ไม่หวังสิ่งตอบแทน ทำด้วยความสมัครใจ และเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เป็นบุญกุศล สำหรับในส่วนที่เห็นว่าควรมีสิ่งตอบแทน (ร้อยละ 47.9) ให้เหตุผลในด้านกำลังใจ จูงใจในการทำความดีต่อสังคม โดยสิ่งตอบแทนนั้นระบุว่าเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยเช่น ของชำร่วย, เอกสารเผยแพร่เรื่องการบริจาคโลหิต และการดูแลสุขภาพ, เข็ม เหรียญ , ใบประกาศฯ ไปจนถึงการบริการที่ดี ไม่ได้มีระบุสิ่งตอบแทนในรูปแบบของเงินตรา

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อเสนอแนะของพระภิกษุเพื่อการพัฒนางานบริการโลหิต

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (n=476)	ร้อยละ
(มีคำตอบมากกว่า 1 เรื่อง ต่อ 1 รูป)		
การออกหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่	121	25.4
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	85	17.8
ความปลอดภัยและความสะอาดของเครื่องมือ	66	13.9
มนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร	58	12.2
การให้ความรู้เรื่องการบริจาคโลหิต (ประโยชน์/โทษ)	48	10.1
การตรวจสุขภาพและการบอกผล	40	8.4
การอำนวยความสะดวกแก่พระภิกษุ(บุรุษ, ความเป็นสัดส่วน)	35	7.4
ชมเชย	34	7.1
เทคนิคการเจาะเลือด	21	4.4
ชี้แจงเกี่ยวกับการนำโลหิตไปใช้	18	3.8
อื่นๆ เวลา, สิ่งจูงใจ,บุคลากรน้อย ฯ	57	12.0

จากตารางที่ 4.12 ในเรื่องของข้อเสนอแนะ พบว่าการออกหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่เป็นได้รับการเสนอแนะมากที่สุด (ร้อยละ 25.4) โดยให้เหตุผลว่าเป็นการสะดวกแก่ผู้บริจาคโลหิตโดยเฉพาะพระภิกษุ เนื่องจากเป็นสมณเพศ มีความลำบากในการเดินทาง โดยในการออกรับบริจาคโลหิตควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าที่น่าพอใจ โดยควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีโดยเฉพาะควรใช้สื่อประเภทโทรทัศน์และวิทยุ และเอกสารต่างๆ ให้มาก ข้อเสนอแนะรองลงมาเป็นเรื่องของการให้ความมั่นใจในเรื่องของความปลอดภัยในการบริจาคโลหิตแก่ผู้บริจาค ความรู้เรื่องการบริจาคโลหิต ,การตรวจสุขภาพและการแจ้งผลการตรวจสุขภาพและผลเลือด ตามลำดับ

2.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตของพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิต

จากคำตอบแบบสอบถามของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,578 รูป พบว่า มีผู้เคยบริจาคโลหิตจำนวน 686 รูป คิดเป็นอัตราการเคยบริจาคโลหิตร้อยละ 43.5 โดยข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม และประสบการณ์การบริจาคโลหิตของพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิต มีดังนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมและประสบการณ์การบริจาคโลหิตของพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิต

พฤติกรรม/ประสบการณ์การบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่เคยบริจาคโลหิต (n=664)		
1 ครั้ง	133	20.0
2 ครั้ง	76	11.4
3 ครั้ง	95	14.3
4 ครั้ง	57	8.6
5 ครั้ง	47	7.1
6-10 ครั้ง	106	16.0
> 10 ครั้ง ขึ้นไป	150	22.6
$\bar{X} \pm S.D. = 9.50 \pm 0.55$; Range = 1-98 ; Median = 4		
สถานที่ที่ไปบริจาคโลหิตประจำ (n=604)		
วัด	248	32.7
ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ	151	24.0
หน่วยรถเคลื่อนที่	59	6.2
ระบุสถานที่ต่างๆ	146	37.1
โรงพยาบาล		65.8
โรงเรียน		13.7
หน่วยงานของทหาร		11.0
อื่นๆ สถานีกาชาด, บริษัท ฯ		9.5

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) แสดงจำนวนและร้อยละของพฤติกรรมและประสบการณ์การบริจาคโลหิตของ
พระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิต

พฤติกรรม/ ประสบการณ์การบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลที่พระภิกษุชวนไปด้วยเมื่อไปบริจาคโลหิต (n=645)		
ไปรูปเดียว	184	28.5
ไปกับเพื่อน, ภิกษุสหธรรมิก	403	62.5
ไปกับญาติ	16	2.5
อื่นๆ	42	6.5
จำนวนครั้งที่บริจาคในรอบปีที่ผ่านมา (n=316)		
1 ครั้ง	118	37.3
2 ครั้ง	56	17.7
3 ครั้ง	74	23.5
4 ครั้ง	68	21.5
ความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิตในอนาคต (n=512)		
บริจาค	405	79.1
ไม่แน่ใจ ไม่ระบุ มากที่สุดแล้วแต่โอกาส		50.6
ระบุจำนวนครั้ง		49.4
1-10 ครั้ง		34.5
11-50 ครั้ง		27.5
> 50 ครั้ง		38.0
ไม่บริจาค	103	20.1
ระบุเหตุผล สุขภาพไม่ดี		32.9
กลัวติดเชื้อโรค		17.6
อายุมาก		16.5
อื่นๆ การเดินทาง , การบริการ ฯ		33.0
ไม่แน่ใจ	4	0.8

จากตารางที่ 4.13 แสดงประสบการณ์การบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จำนวนครั้งที่พระภิกษุเคยบริจาคโลหิตมากที่สุด (ร้อยละ 20.0) คือ 1 ครั้ง โดยสถานที่ที่ไปบริจาคโลหิต ประจำเป็นที่วัดมากที่สุด (ร้อยละ 32.7) และบุคคลที่พระภิกษุชวนไปด้วยคือเพื่อน, ภิกษุสหธรรมิก มากที่สุด (ร้อยละ 62.5) โดยจำนวนครั้งที่บริจาคในรอบปีที่ผ่านมา บริจาค 1 ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 37.3) สำหรับความตั้งใจในอนาคตที่จะบริจาคโลหิตพบว่าส่วนใหญ่ตอบว่าบริจาค (ร้อยละ 79.1) ส่วนพระภิกษุที่ตอบว่าไม่บริจาคในอนาคตให้เหตุผลในด้านสุขภาพมากที่สุด (ร้อยละ 27.1) รองลงมาเป็นเหตุผล เรื่องความปลอดภัยคือกลัวติดเชื้อโรค (ร้อยละ 14.6)

ตารางที่ 4.14 แสดงจำนวนและร้อยละของความสะดวกและผลกระทบต่อการให้บริการของทีมงานที่รับบริจาคโลหิต

ความสะดวกและผลกระทบจากการบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
ความสะดวกจากการบริจาคโลหิต(n=653)		
ได้รับความสะดวก	479	73.4
ไม่ได้รับความสะดวก	174	26.6
ระบุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่เป็นสตรี		55.2
บริการช้า รอนาน		24.1
มนุษยสัมพันธ์ของบุคลากร		14.6
เทคนิคการเจาะ		6.9
อื่นๆ(ไม่มีสื่อแนะนำ, กลับวัดไม่ทันฯ)		6.9
ผลกระทบจากการได้รับความไม่สะดวก (n=152)		
บริจาคโลหิตต่อไป	91	59.8
หยุดบริจาคโลหิตไปเลย	23	15.1
ไม่บริจาคเฉพาะครั้งนั้น	10	6.6
อื่นๆ(หยุดชั่วคราว, เปลี่ยนที่บริจาค, ไม่แน่นอน)	28	18.4

จากตารางที่ 4.14 ในเรื่องของความสะดวกในการบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างที่เคยบริจาคโลหิตที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่ได้รับความสะดวกในการบริจาค (ร้อยละ 73.4) มีส่วนน้อยที่ตอบว่าได้รับความไม่สะดวก โดยพระภิกษุที่ตอบว่าได้รับความไม่สะดวกระบุว่าจากการมีเจ้าหน้าที่รับบริจาคโลหิตที่เป็นสตรีเนื่องจากขัดกับพระวินัยของพระภิกษุมากที่สุด (ร้อยละ 55.2) รองลงมาเป็นเรื่องของระยะเวลาที่ต้องรอนาน จากขั้นตอนต่างๆ และบุคลากรน้อย (ร้อยละ 24.1) และในเรื่องของมนุษยสัมพันธ์ของบุคลากรในเรื่องของการพูดจา ทำที่ต่อพระภิกษุที่มาบริจาคโลหิต (ร้อยละ 14.6) ตามลำดับ โดยผลจากการได้รับความไม่สะดวกในการบริจาคโลหิตของพระภิกษุ มากกว่าครึ่งหนึ่งก็ยังคงบริจาคโลหิตต่อไป (ร้อยละ 59.8)

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนและร้อยละ ของเหตุผลและความรู้สึกในการบริจาคโลหิตครั้งแรก
ของพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิต

เหตุผลและความรู้สึกในการบริจาคโลหิตครั้งแรก	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลสำคัญที่ทำให้พระภิกษุบริจาคโลหิตครั้งแรก (n=685) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ช่วยชีวิตคน ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	333	48.6
สมัครใจที่จะบริจาคโลหิต	303	44.2
ทำบุญได้กุศลผลบุญ	217	31.6
ได้ตรวจเลือดตรวจสุขภาพของตนเอง	155	22.6
เพื่อน,ภิกษุสงฆ์ธรรมิกษักชวน	117	17.0
เนื่องในวันสำคัญ	49	7.1
บริจาคให้ญาติ-มิตร	39	5.7
บริจาคทดแทนให้โรงพยาบาล	35	5.1
บริจาคโลหิตให้ตนเอง	34	4.9
ถูกขอร้อง ถูกเกณฑ์	21	3.0
ต้องการได้รับเข็ม เหยื่อ ไล่	11	1.6
ต้องการสิทธิพิเศษ	5	0.7
อื่นๆ (อยากรู้ อยากรทดลองบริจาค ฯ)	11	1.6
ความรู้สึกในการบริจาคครั้งแรก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (n=683)		
ปิติสุขใจ	243	35.6
ตื่นเต้น	234	34.3
เฉยๆไม่รู้สึกละไร	126	18.4
กลัวเจ็บ	122	17.8
ดี ประทับใจในการให้บริการ	112	16.4
วิตกกังวล	44	6.4
ไม่ดี ไม่ประทับใจในบริการ	7	1.0
อื่นๆ (อ่อนเพลียฯ)	18	2.6

จากตารางที่ 4.15 ในเรื่องของเหตุผลในการบริจาคโลหิตครั้งแรกพบว่า ให้เหตุผลในเรื่องของการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ สัมผัสใจ และทำบุญทำกุศล ร้อยละ 48.6 ,44.2 และ 30 ตามลำดับ

ในเรื่องของความรู้สึกในการบริจาคโลหิตครั้งแรก ตอบว่าปิติสุขใจ และตื่นเต้น (ร้อยละ 35.6 และ 34.3 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.16 แสดงจำนวนและร้อยละ ของอาการที่เกิดขึ้นหลังบริจาคโลหิต

อาการที่เกิดขึ้นหลังบริจาคโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
n=678		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เกิดอาการใดๆ	403	59.4
เจ็บบริเวณเข็มแทง	186	27.4
อ่อนเพลีย ใจสั่น	104	15.3
หน้ามืดเป็นลม	51	7.5
หมดความรู้สึก หรือ ชัก	1	0.1
อื่นๆ ใช้ เวียนศีรษะฯ	45	6.6

จากตารางที่ 4.16 พบว่า พระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิตส่วนมาก (ร้อยละ 59.4) ไม่มีอาการผิดปกติใดๆ หลังจากบริจาคโลหิต อาการที่พบเป็นอาการเล็กน้อยๆ ได้แก่ เจ็บบริเวณเข็มแทง ซึ่งเป็นอาการที่พบมากที่สุด (ร้อยละ 27.4) รองลงมาคือ อ่อนเพลีย ใจสั่น (ร้อยละ 15.3) หน้ามืด เป็นลม (ร้อยละ 7.5) อาการรุนแรงที่พบน้อยมากคือ หมดความรู้สึก หรือ ชัก (ร้อยละ 0.1)

2.5 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

จากการตอบแบบสอบถามของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,578 รูปพบว่าเป็นผู้ที่ไม่เคยบริจาคโลหิตจำนวน 892 รูปคิดเป็นอัตราร้อยละ 56.5

ตารางที่ 4.17 แสดงจำนวนและร้อยละของเหตุผลที่ไม่บริจาคโลหิตของพระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

เหตุผลที่ไม่บริจาคโลหิต	จำนวน n=882	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สุขภาพไม่ดี ป่วย	304	34.5
พักผ่อนไม่เพียงพอ	260	29.4
ไม่มีความรู้เรื่องการบริจาคโลหิต	255	28.9
ไม่มีเวลา ไม่มีโอกาสบริจาคโลหิต	254	28.7
กลัวติดเชื้อโรค	245	27.7
กลัวเข็ม กลัวเจ็บ	222	25.2
กลัวว่าเลือดของตนเองไม่ปลอดภัยต่อการบริจาคให้ผู้อื่น	160	18.1
ไม่มีเจ้าหน้าที่มารับบริจาค	120	13.6
กลัวเสียเลือด	89	10.1
ไม่ทราบว่าจะไปบริจาคโลหิตที่ไหน	89	10.1
ไปบริจาคแต่เจ้าหน้าที่ไม่รับ	38	4.3
มีข้อห้ามทำให้บริจาคโลหิตไม่ได้ ได้แก่ มีโรคประจำตัว	25	2.8
อื่นๆ น้ำหนักน้อย, อายุมาก, เจ้าหน้าที่เป็นสตรี ฯ	47	5.3

จากตารางที่ 4.17 พบว่า พระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิตให้เหตุผลในการไม่บริจาคโลหิตเกี่ยวกับสุขภาพมากที่สุด (ร้อยละ 34.5) เหตุผลรองลงมาคือ พักผ่อนไม่เพียงพอ (ร้อยละ 29.4) ไม่มีความรู้เรื่องการบริจาคโลหิต(ร้อยละ 28.9) ไม่มีเวลา ไม่มีโอกาส (ร้อยละ 28.7) กลัวติดเชื้อโรค (ร้อยละ 27.7) และกลัวเข็ม กลัวเจ็บ (ร้อยละ 25.2)

ตารางที่ 4.18 แสดงจำนวนและร้อยละของความเห็นและความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิตในอนาคต
ของพระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิต

ความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิตในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพระภิกษุที่ตอบ (n=865)		
ไม่แน่ใจ	526	60.8
บริจาค	211	24.4
ไม่ระบุ ไม่แน่ใจ		23.7
ระบุจำนวนครั้ง		46.4
1-10 ครั้ง		67.3
11-50 ครั้ง		28.6
> 50 ครั้ง		4.1
ไม่ตอบ		29.9
ไม่บริจาค	128	14.8
ระบุเหตุผล สุขภาพไม่ดี		49.4
อายุมาก		31.2
กลัวเจ็บ		10.4
อื่นๆ พักผ่อนน้อย, ไม่แน่ใจ		9.0

จากตารางที่ 4.18 พบว่า พระภิกษุที่ไม่เคยบริจาคโลหิตส่วนมากตอบว่าในอนาคตไม่แน่ใจว่าจะบริจาคโลหิตหรือไม่ (ร้อยละ 60.8) โดยรองลงมาตอบว่าบริจาค (ร้อยละ 24.4) และตอบว่าไม่บริจาค่น้อยที่สุด (ร้อยละ 14.8)

ตารางที่ 4.19 แสดงความแตกต่างของการบริจาคโลหิตในรอบปีที่ผ่านมาของพระภิกษุตามเขตพื้นที่

การบริจาคโลหิตในรอบปีที่ผ่านมา	พื้นที่กรุงเทพมหานคร			รวม	χ^2 df P-value
	ชั้นใน n=766	ชั้นกลาง n=588	ชั้นนอก n=224		
เคยบริจาค	132(41.6)	165(52.1)	20(6.3)	317 (20.1)	44.5534
ไม่เคยบริจาค	634(50.3)	423(33.5)	204(16.2)	1261(79.9)	2
					0.0001*

* มีนัยสำคัญที่ $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.19 พบว่าการบริจาคโลหิตของพระภิกษุในรอบปีที่ผ่านมาในแต่ละเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอกมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและประสบการณ์
การบริจาคโลหิตของพระภิกษุ

ปัจจัยที่สำคัญที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบบกพฤติกรรมการบริจาคโลหิตของพระภิกษุกลุ่ม
ตัวอย่างแสดงผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ปัจจัยส่วนบุคคล	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค
อายุ (ปี) (n=1,526)			
20-24	503	43.9	56.1
25-29	356	50.8	49.2
30-39	312	50.3	49.7
40-49	145	45.5	54.5
50-59	93	23.6	76.4
60 ขึ้นไป	117	17.1	82.9
เคย $\bar{X} \pm S.D. = 30.6 \pm 10.2$; Range 20-73			; Median = 27
ไม่เคย $\bar{X} \pm S.D. = 34.8 \pm 15.3$; Range 20-90			; Median = 58
น้ำหนัก (กิโลกรัม)			
< 45	38	18.4	81.6
45-54	529	40.1	59.9
55-64	542	48.0	52.0
65-74	251	49.8	50.2
>75 ขึ้นไป	110	51.0	49.0
เคย $\bar{X} \pm S.D. = 59.8 \pm 10.3$; Range 35-149			; Median = 58
ไม่เคย $\bar{X} \pm S.D. = 57.8 \pm 12.4$; Range 30-167			; Median = 56

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)แสดงร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ปัจจัยส่วนบุคคล	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค
โรคประจำตัว (n=1,563)			
ไม่มี	1,386	43.4	56.6
มี	177	43.5	56.5
ประเภทพระภิกษุ			
ระยะเวลาที่บวชของพระภิกษุใหม่ (เดือน)			
(n=285)			
1-6	242	43.8	56.2
7-11	43	46.5	53.5
ระยะเวลาที่บวชพระ (พรรษา) (n=1,181)			
1	144	37.5	62.5
2	123	44.7	55.3
3	116	44.0	56.0
4	107	45.8	54.2
5	81	46.9	53.1
6-10	290	46.9	53.1
11-15	118	54.2	45.8
16-20	65	52.3	47.7
21 พรรษาขึ้นไป	138	31.2	68.8
การศึกษาสายสามัญ (n=1,566)			
ไม่ได้รับการศึกษา	18	5.5	94.5
ระดับประถมศึกษา	446	34.1	65.9
ระดับมัธยมศึกษา	626	43.8	56.2
ระดับอนุปริญญา/ ปวส./ปวช.	189	50.8	49.2
ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า	287	55.5	44.5

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)แสดงร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ปัจจัยส่วนบุคคล	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค
การศึกษาศายปริยัติธรรม			
แผนกธรรม (n=1,567)			
ไม่ได้ศึกษา	228	30.7	69.3
นักธรรมตรี	339	38.1	61.9
นักธรรมโท	108	36.1	63.9
นักธรรมเอก	892	50.0	50.0
การศึกษาศายปริยัติธรรม			
แผนกบาลี (n=1,494)			
ไม่ได้ศึกษา	797	36.4	63.6
เปรียญธรรม 1-3 ประโยค	195	54.4	45.6
เปรียญธรรม 4-6 ประโยค	330	49.7	50.3
เปรียญธรรม 7-9 ประโยค	172	50.6	49.4
นิกาย (n=1,578)			
มหานิกาย	1,352	41.3	58.7
ธรรมยุต	218	57.3	42.7
อนัมนิกาย	8	25.0	75.0
สมณศักดิ์ (n=1,577)			
ไม่มี	931	39.1	60.9
มี	646	49.7	50.3
สังฆาธิการ (n=1,574)			
ไม่มี	1,496	43.9	56.1
มี	78	37.2	62.8

จากตารางที่ 4.20 เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไปของพระภิกษุกลุ่มตัวอย่างกับพฤติกรรม การบริจาคโลหิตคือ เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคโลหิต มีรายละเอียดดังนี้

อายุ พระภิกษุอายุช่วง 20-49 ปี พบว่ามีการเคยบริจาคกับไม่เคยบริจาคใกล้เคียงกัน ประมาณครึ่งหนึ่ง และช่วงอายุ 50 -59 ปีและ 60 ขึ้นไป พบว่าส่วนใหญ่ไม่เคยบริจาคโลหิต (ร้อยละ 76.4 และร้อยละ 82.9 ตามลำดับ)

น้ำหนัก พบว่าพระภิกษุที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 45 กิโลกรัม ไม่เคยบริจาคโลหิตเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.6) ส่วนในช่วงน้ำหนักอื่นๆ มีการเคยบริจาคและไม่เคยบริจาคโลหิตใกล้เคียงกัน

โรคประจำตัว พบว่าพระภิกษุที่ไม่มีและมีโรคประจำตัว ไม่เคยบริจาคโลหิตมากกว่าเคย บริจาคโลหิต (ร้อยละ 56.6 และ 56.5 ตามลำดับ)

ประเภทของพระภิกษุ พบว่าพระภิกษุที่บวชใหม่ ไม่เคยบริจาคโลหิตมากกว่าเคยบริจาค โลหิต (ร้อยละ 56.2 และ 53.5 ตามลำดับ) และพระภิกษุมีระยะเวลาการบวชเป็นพรรษาช่วง 1-5 พรรษา ไม่เคยบริจาคโลหิตมากกว่าเคยบริจาคโลหิตด้วยเช่นกัน

การศึกษาสายสามัญ พบว่า พระภิกษุที่ไม่ได้รับการศึกษาและได้รับการศึกษาในระดับ ประถมศึกษา ไม่เคยบริจาคโลหิตเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.5 และ 65.9 ตามลำดับ)

การศึกษาสายปริยัติธรรม แผนกธรรมพบว่าพระภิกษุระดับต่ำกว่านักธรรมโทลงมา มีการ เคยบริจาคโลหิตประมาณหนึ่งในสาม (ร้อยละ 30-36) ส่วนในระดับนักธรรมเอก มีการเคยกับไม่เคยบริจาค โลหิตเท่ากัน (ร้อยละ 50.0) สำหรับแผนกบาลี พบว่ามีการเคยกับไม่เคยบริจาคโลหิต ใกล้เคียงกัน ส่วน พระภิกษุที่ไม่ได้ศึกษาเปรียญธรรมมีการบริจาค่น้อยกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 36.4)

นิกาย พบว่า มหานิกายและอนัมนิกาย ไม่เคยบริจาคโลหิตมากกว่าเคย (ร้อยละ 58.7 และ 75.0 ตามลำดับ) ส่วนนิกายธรรมยุต เคยบริจาคโลหิต มากกว่าไม่เคย (ร้อยละ 58.7)

สมณศักดิ์ พระภิกษุที่ไม่มีและมีสมณศักดิ์ มีการเคยบริจาค่น้อยกว่าไม่เคย ร้อยละ 39.1 และ 49.7 ตามลำดับ

พระสังฆาธิการ พระภิกษุที่ไม่มีมีสังฆาธิการเคยบริจาคโลหิตร้อยละ 43.9 ส่วนพระภิกษุที่ไม่ มีสังฆาธิการเคยบริจาคร้อยละ 37.2

ตารางที่ 4.21 แสดงร้อยละของปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยบริจาคและ
ไม่เคยบริจาคโลหิต

ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค
การจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตในวัด (n=1,315)			
ไม่จัด	1,072	42.0	58.0
จัด	243	52.6	42.4
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริจาคโลหิต (n=695)			
เข้าร่วม	427	55.0	45.0
ไม่เข้าร่วม	268	26.5	73.5
การสนับสนุนการให้จัดกิจกรรมของเจ้าอาวาส (n=1,528)			
ไม่ทราบ	766	39.0	61.0
สนับสนุน	704	49.9	50.1
ไม่สนับสนุน	58	29.3	70.7
หมู่โลหิต (n=1,572)			
ทราบ	828	72.3	27.7
ไม่ทราบ	744	10.9	89.1
การมีสภรรรมิกที่บริจาคโลหิต (n=1,346)			
มี	986	60.0	40.0
ไม่มี	360	24.7	75.3

ตารางที่ 4.21 (ต่อ) แสดงร้อยละของปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบระหว่างพระภิกษุที่เคยบริจาคและไม่เคยบริจาคโลหิต

ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต		
	เคยบริจาค	ไม่เคยบริจาค	
การรับทราบที่ตั้งของศูนย์บริการโลหิต (n=1,376)			
ทราบ	881	59.3	40.7
ไม่ทราบ	565	35.4	64.6
การรับทราบข้อมูลข่าวสารการบริจาคโลหิต (n=1,387)			
ทราบ	1,061	51.4	48.6
ไม่ทราบ	326	42.6	57.4
การได้รับคำแนะนำหรือชักชวนให้บริจาคโลหิต (n=1,377)			
เคย	942	58.5	41.2
ไม่เคย	435	29.0	71.0
การชักชวนผู้อื่นให้บริจาคโลหิต (n=1,388)			
เคย	912	62.5	37.5
ไม่เคย	476	24.2	75.8
การให้สิ่งตอบแทน สิ่งจูงใจ หรือของสมนาคุณ (n=1,180)			
ไม่ควรมี	611	51.2	48.0
ควรมี	561	55.3	44.7

จากตารางที่ 4.21 เรื่องของปัจจัยที่เกี่ยวข้องเมื่อเปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยและไม่เคย
บริจาคโลหิตมีดังนี้

การจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตในวัดกรณีจัดกิจกรรมฯ มีพระภิกษุเคยบริจาคโลหิตในวัด
มากกว่า (ร้อยละ 52.6) วัดที่ไม่มีการจัดกิจกรรมฯ (ร้อยละ 42.0)

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริจาคโลหิต พบว่าพระภิกษุที่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมมีการ
บริจาคโลหิตมากกว่า (ร้อยละ 55.0) พระภิกษุที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม (ร้อยละ 26.5)

การสนับสนุนกิจกรรมการบริจาคโลหิตของเจ้าอาวาสพบว่าวัดที่เจ้าอาวาสให้การสนับสนุนมี
พระภิกษุตอบว่าเคยบริจาคโลหิตมากที่สุด (ร้อยละ 49.9)

การรับทราบหมู่โลหิตพบว่า พระภิกษุที่ทราบและระดมหมู่โลหิตได้เคยบริจาคโลหิตมากกว่า
(ร้อยละ 72.3) พระภิกษุที่ไม่ทราบและระดมหมู่โลหิตไม่ได้ (ร้อยละ 10.9)

การมีสหธรรมิกที่บริจาคโลหิตพบว่าพระภิกษุที่มีภิกษุสหธรรมิกบริจาคโลหิต เคยบริจาค
โลหิต มากกว่า (ร้อยละ 60.0) พระภิกษุที่ไม่มีภิกษุสหธรรมิกบริจาคฯ (ร้อยละ 24.7)

การรับทราบที่ตั้งของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ พบว่าผู้ที่ทราบสถานที่ตั้งของศูนย์ฯ เคย
บริจาคโลหิตมากกว่า (ร้อยละ 59.3) พระภิกษุที่ไม่ทราบสถานที่ตั้งของศูนย์ฯ (ร้อยละ 35.4)

การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต พบว่าพระภิกษุที่รับทราบข้อมูลข่าวสาร
เคยบริจาคโลหิต มากกว่า (ร้อยละ 51.4) พระภิกษุที่ไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 42.6)

การได้รับการชักชวนให้บริจาคโลหิต พบว่าพระภิกษุที่เคยได้รับการชักชวนให้บริจาคโลหิต
เคยบริจาคโลหิตด้วย ถึงร้อยละ 58.5 ในขณะที่พระภิกษุที่ไม่เคยได้รับการชักชวนให้บริจาคโลหิต เคย
บริจาคโลหิตเพียงร้อยละ 29.0

การชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิต พบว่า พระภิกษุที่เคยชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิตเคยบริจาค
โลหิตมากกว่า (ร้อยละ 62.5) พระภิกษุที่ไม่เคยชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิต (ร้อยละ 24.2)

การให้สิ่งตอบแทนเมื่อบริจาคโลหิต พบว่า พระภิกษุที่ตอบว่าควรมีสิ่งตอบแทน เคยบริจาค
โลหิตมากกว่า (ร้อยละ 55.3) พระภิกษุที่ตอบว่าไม่ควรจะมีสิ่งตอบแทน (51.2)

ตารางที่ 4.22 แสดงจำนวนและร้อยละของการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตจากสื่อต่างๆ
เปรียบเทียบกับพระภิกษุที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ชนิดของสื่อที่ได้รับ	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาค	
		เคยบริจาค n=545 จำนวน(ร้อยละ)	ไม่เคยบริจาค n=516 จำนวน(ร้อยละ)
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
โทรทัศน์	725	364 (50.2)	361 (49.8)
วิทยุ	483	213 (44.1)	270 (55.9)
เอกสารแผ่นพับ	338	237 (70.1)	101 (29.9)
ป้ายโฆษณา	331	168 (50.3)	163 (42.9)
หนังสือพิมพ์	308	174 (56.5)	134 (43.5)
โปสเตอร์	283	158 (55.8)	125 (44.2)
วารสาร นิตยสาร	191	126 (66.0)	65 (34.0)
ไปรษณียบัตร	134	115 (85.8)	19 (14.2)

จากตารางที่ 4.22 ประเภทของข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตจากสื่อประเภทต่างๆ ที่ได้รับพบว่า พระภิกษุทั้งที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต ได้รับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด (ร้อยละ 50.2 และ 49.8)

ตารางที่ 4.23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ชักชวนให้บริจาคโลหิตเปรียบเทียบกับพระภิกษุ
ที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

ผู้ชักชวนให้บริจาคโลหิต	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค n= 554 จำนวน (ร้อยละ)	ไม่เคยบริจาค n= 388 จำนวน (ร้อยละ)
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
เพื่อน ,ภิกษุสหธรรมิก	727	405 (55.7)	322 (44.3)
บุคลากรสาธารณสุข	196	112 (61.7)	75 (38.3)
เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการโลหิต	134	96 (71.6)	38 (28.4)
เจ้าอาวาส	108	78 (72.2)	30 (27.8)
ญาติ	89	38 (42.7)	51 (57.3)
ผู้ประสานงานในวัด	79	64 (81.0)	15 (19.0)

จากตารางที่ 4.23 เรื่องของบุคคลที่ชักชวนให้บริจาคโลหิตพบว่า ทั้งในกลุ่มผู้ที่เคยและไม่เคย
บริจาคโลหิต พบว่า เพื่อน, หรือภิกษุสหธรรมิกเป็นผู้ชักชวนให้บริจาคโลหิตมากที่สุด (ร้อยละ 55.7 และ
44.3)

ตารางที่ 4.24 แสดงร้อยละของเหตุผลที่ใช้ชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิตเปรียบเทียบกับพระภิกษุ
ที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต

เหตุผลที่ใช้ชักชวนให้ผู้อื่นบริจาค โลหิต	พระภิกษุ	พฤติกรรมการบริจาคโลหิต	
		เคยบริจาค n=570	ไม่เคยบริจาค n=342
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	625	438 (70.1)	187 (29.9)
ทำบุญ ทำกุศล	619	373 (60.3)	246 (39.7)
ได้ตรวจสุขภาพของตนเอง	404	303 (75.0)	101(25.0)
เนื่องในวันสำคัญ	184	113 (61.4)	71 (38.6)
บริจาคให้ญาติมิตร	103	50 (48.5)	53 (51.5)
บริจาคให้ตนเอง	67	47 (70.1)	20 (29.9)
ได้รับการยกย่อง มีเกียรติ	47	34 (72.3)	13 (27.7)
ต้องการสิทธิพิเศษ	47	35 (74.5)	12 (25.5)

จากตารางที่ 4.24 พบว่า เหตุผลในการชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิตที่มากที่สุดได้แก่ การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในผู้ที่เคยบริจาคโลหิตให้เหตุผลในเรื่องการได้ตรวจสุขภาพตนเองเป็นสัดส่วนมากที่สุด (ร้อยละ 75.0)

ตารางที่ 4.25 แสดงการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การบริจาคโลหิตระหว่างพระภิกษุที่เคยกับไม่เคยบริจาคโลหิต

ลักษณะทั่วไปของเยาวชน	n	df	χ^2	P-value
อายุ	1,526	4	57.95	0.0001**
น้ำหนัก	1,470	4	22.22	0.0001**
โรคประจำตัว	1,563	2	5.16	0.0755
ประเภทพระภิกษุ	1,540	1	0.08	0.7742
จำนวนพรรษาพระภิกษุ	1,182	4	17.16	0.0020*
การศึกษาศายสามัญ	1,566	4	47.28	0.0001**
การศึกษาศายปริยัติธรรมแผนกธรรม	1,567	4	36.98	0.0001**
การศึกษาศายปริยัติธรรมแผนกบาลี	1,494	2	13.83	0.009*
นิกาย	1,578	2	20.68	0.0001**
สมณศักดิ์	1,577	1	17.41	0.0001**
สังฆาธิการ	1,574	1	1.34	0.2466
การจัดกิจกรรมบริจาคโลหิตในวัด	1,315	1	19.58	0.0001**
การมีส่วนร่วมของพระภิกษุ	635	1	54.53	0.0001**
การสนับสนุนกิจกรรมของเจ้าอาวาส	1,528	2	22.51	0.0001**
การรับรู้หมู่โลหิตของตนเอง	1,572	1	602.98	0.0001**
การมีภิกษุสภรรรมิกบริจาคโลหิต	1,346	1	131.60	0.0001**
การรู้จักสถานที่ตั้งศูนย์บริการโลหิตฯ	1,376	1	76.16	0.0001**
การรับรู้ข่าวสารการบริจาคโลหิต	1,387	1	7.6	0.0058*
การได้รับการชักชวนให้บริจาคโลหิต	1,377	1	106.04	0.0001**
การชักชวนผู้อื่นให้บริจาคโลหิต	1,388	1	183.93	0.0001**
การให้สิ่งตอบแทนการบริจาคโลหิต	1,180	2	1.94	0.3700

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.001$)

จากตารางที่ 4.25 เมื่อทดสอบความแตกต่างของลักษณะข้อมูลทั่วไปและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิตกับพฤติกรรมการบริจาคโลหิตระหว่างพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคโลหิต พบว่า

พฤติกรรมการบริจาคโลหิตของพระภิกษุแตกต่างกันตาม อายุ น้ำหนัก พรรษา การศึกษา สายสามัญ การศึกษาสายปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลี นิกาย สมณศักดิ์ การจัดกิจกรรมการบริจาคโลหิตในวัด การมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสนับสนุนการบริจาคโลหิตของเจ้าอาวาส การรับรู้หมู่โลหิตของตน การมีภิกษุสหธรรมิกบริจาคโลหิต การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต การได้รับการชักชวนให้บริจาคโลหิตและการชักชวนให้ผู้อื่นบริจาคโลหิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ตารางที่ 4.26 แสดงการทดสอบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตที่พระภิกษุตอบได้
ถูกต้องระหว่างผู้ที่เคยบริจาคกับไม่เคยบริจาคโลหิต

ความรู้เรื่องโลหิต	n	df	X ²	P-value
1.ระยะห่างในการบริจาคโลหิต	1,564	1	277.45	0.0001**
2.สถานที่รับบริจาคโลหิต	1,527	1	77.44	0.0001**
3.ปริมาณโลหิตที่บริจาคในแต่ละครั้ง	1,494	1	268.77	0.0001**
4.อายุที่สามารถบริจาคโลหิตได้	1,562	1	52.10	0.0001**
5.หมู่โลหิตคนไทยที่พบน้อยและหายาก	1,561	1	50.31	0.0001**
6.น้ำหนักที่สามารถบริจาคโลหิตได้	1,564	1	82.73	0.0001**
7.บุคคลที่ห้ามบริจาคโลหิต	1,575	1	46.37	0.0001**
8.บุคคลที่ไม่ควรบริจาคโลหิต	1,572	1	38.95	0.0001**
9.ระยะเวลาที่ร่างกายสร้างโลหิตทดแทน	1,548	1	14.45	0.0001**
10.ปริมาณโลหิตในร่างกาย	1,528	1	14.00	0.0002*
11.การผลิตสารละลายอื่นทดแทน	1,520	1	8.08	0.0003*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.05)

** มีนัยสำคัญทางสถิติ (P<0.001)

จากตารางที่ 4.26 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกันของความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิต
ระหว่างพระภิกษุ ที่เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคโลหิต พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ (P<0.05) ทุกข้อ

ตารางที่ 4.27 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตที่พระภิกษุตอบได้
ถูกต้องระหว่างผู้ที่เคยบริจาคกับไม่เคยบริจาคโลหิต

ทัศนคติเรื่องการบริจาคโลหิต	n	df	X ²	P-value
1.การบริจาคโลหิตถือว่าเป็นการ ให้ทานอย่างหนึ่ง	1,565	2	32.07	0.0001*
2.ทุกคนควรชวนญาติมิตร บริจาคโลหิต	1,554	2	47.40	0.0001**
3.การบริจาคโลหิตเป็นสิ่งที่ ทุกคนควรกระทำ	1,566	2	36.54	0.0001**
4.กลัวเจ็บเพียงนิด พลาดช่วย ชีวิตผู้ป่วย	1,547	2	15.89	0.0035*
5.หากสงสัยว่าติดเชื้อเอดส์ ไม่ควรบริจาคโลหิต	1,562	2	25.92	0.0001*
6.โลหิตของพระคุณเจ้าปลอดภัย พอที่จะบริจาค	1,546	2	109.99	0.0001**
7.การบริจาคโลหิตทำให้สุขภาพดี	1,559	2	45.35	0.0001**
8.โลหิตซื้อขายกันได้	1,546	2	16.75	0.0002*
9.การบริจาคโลหิตมีส่วนทำให้ติด เชื้อเอดส์	1,539	2	47.16	0.0001**
10.การบริจาคโลหิตปีละ 4 ครั้ง มากเกินไป	1,539	2	89.35	0.0001**

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.001$)

จากตารางที่ 4.27 ทดสอบและเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติ/ความคิดเห็น
ระหว่างพระภิกษุที่เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
($P < 0.05$) ทุกข้อ